***

NAME OF NEWSPAPER	THE HITAVADA
DATE	26/11/2019
LÄNGUAGE	ENGLISH
SUBJECT	Press clippings of Agro-Vision D+-26-11-1

'Agrovision is now people's movement'

Over 3.5 lakh farmers visited Agrovision, claims Gadkari

Union minister Nitin Gadkari felicitates a lady, among others, for her outstanding work in agriculture sector at the concluding function of Agrovision 2019 at Reshimbag ground in the city on Monday. Also seen on the dais are former energy minister Chandrashekhar Bawankule, former MLA Sudhakar Kohale, Dr CD Mayee and others.

LOKMAT NEWS NETWORK NAGPUR, NOV 25

The growing incidents of suicide by farmers in Vidarbha had always been a matter of grave concern which motivated me to launch Agrovision, an agricultural exhibition to provide a platform to the farmers.

The aim was to bring them together where they could share information about agriculture, learn and share good practices about farming and implement the same on their farmland when they go back, said Union surface transport and small, micro and medium industries minister Nitin Gadkari.

He said Agrovision has completed ten years of enlightening the farmers community. It has now become a movement and is leading to the development of new entrepreneurial spirit, said Gadkari, who is the brain

behind Agrovision.
Gadkari was speaking at the concluding ceremony of Agrovision 2019 at Reshimbag ground.
Prominent among those who were also present on the occasion were former

Next year's Agrovision date announced

A film based on Agrovision exhibition was screened on the occasion. It contained information about the exhibition so far. Also, 12th AgroVision will be organized from November 27 to 30 November 2020 next year, informed Gadkari.

C h a n d r a s h e k h a r Bawankule, former MLA Sudhakar Kohale, Dr C D Mayee, organizing secretary Ravi Boratkar, Ashok Vijaykar, Shridhar Thakre.

Speaking further, Gadkari said that I had made a resolution to do something concrete for the farmers and had spoken about it. But I did not just make an oral commitment but implemented if through project and now the results are there for all to see. It has also helped the cause of water conservation.

The exhibition has become a marquee event in Vidarbha more than 3.5 lakh farmers visited the Agrovision exhibition in just four days.

just four days.

A total of 350 organisations had taken part. Even the students benefitted immensely as they could procure information related to the career in agricul-

preneurial spirit of the young farmers. They got full guidance and ample motivation at the exhibition, Gadkari said adding that everyone who attended the exhibition got the new vision about agriculture.

Workshops on more than 30 subjects were held during the course of four-days exhibition wherein more—than 60 experts provided guidance to the participants. At least 25 successful farmers narrated their stories of success.

There was huge response to the day-long workshop on dairy business from those already in the dairy business and those wanting to step into this agrobusiness.

Dr C D Mayee made introductory remarks and urged the farmers to implement in their farms whatever they had learnt during the workshops. Ramesh Mankar proposed

Farmer award for

excellence in agriculture Farmers who excelled in e Agrovision
The farm agriculture were felicitated with the awards. The Rupali included Patil (Dairy), Ravindra Metkar (Agro-business), Shankar Chavan (Water Conservation), Suhas Patil (Water Conservation), Jayshree Gumbale (Agrobusiness).

College students who participated in the Krishithon Essay Competition were presented prizes on the occasion. Mahendra Wairagade was given the first prize, Jairam Danav second and Shirasa Manna and Amol Solanki were given third prizes respectively. The prize comprised memento, certificate and

Permanent training

institute in city for ryots
Union Minister Nitin
Gadkari said that through
Agrovision, farmers are
being guided on new issues.
The intention is to establish
a permanent training institute for them. This training
institute will be set up in
Nagpur with state-of-the-art
facilities. Gadkari said
CCFI and UPL Group president Rajjubhai Shroff

NAME OF NEWSPAPER -	LOKMATTIMES
DATE	26.11.2019
LÄNGUAGE	FIVELISH
SUBJECT	

experts opined that sugar factories would be a fail-ure in the parched region of Vidarbha. Vidarbha farmers have a ment of East Vidarbha. the growth and develophas also added impetus to cane in Eastern Vidarbha sugar factories are flouration has changed and There was a time when Cultivation of However, today the situ as never sugar-

NAGPUR, NOV 25

BUSINESS CORRESPONDENT

50,00 acre area. ers to keep a target of cul-tivation of sugarcane on On this occasion, 18 sug-

arcane were felicitated. Nitin Gadkari on this tonne to 102 tonne of sugarcane farmers who produced from about 55 sugarcane scientist Prof Suresh Mane, director of on this occasion included would be felicitated. Those who were present ers who take 100 tonne per acre or more yield

Sugarcane Cultivation

workshop

iere on Monday.

echnology

He also urged the farm-

2019, Nitin Gadkari dur-

patron of er direction.

AgroVision-

This was stated by chief

cultivation at AgroVision-2019 on Monday at Suresh Bhat Auditorium while convenor of Agro-Vision-2019 Girish Gandhi and others look on. Union minister Nitin Gadkari lighting traditional lamp during a workshop on sugarcane occasion hoped that next year 100 sugarcane farm-

ample measure, however,

situation to overcome

adverse

potential

what they need is a prop-

Mayee, Ravindra Joshi, chairman of advi-Girish Gandhi, Anand AgroVision SOLA Jaykumar ve Hemraj Kapgate, committee Vijay Dr Boratkar secretary Verma, 0 Anil

Mude AgroVision to take affordable farming.
The Vidarbha farm who were tired of doing advice is being dished out to the farmers at Gadkari said a constant Raut and Samay Bansod Gangadhar Gajanan On this occasion, Nitin Hatzade, Kalotia, Ambar Daff Sontakke, Shelokar, farmers Waman ers have earn the switchover. As a result, m rupees, he furt mately benefi cane cultivatio experimental finally turned

Eighteen sugarca

iprove Vid econo

Raghunath Dongarwar, Pramod Bais, Shridhar Zade, Manohar Borkar, Satish Lambat, Madan occasion included Pradeep Rajesh he sugarcane cultifelicitated on this vators who were Bhagal Kukde

Dhabale, Balki, Parag I Kapgate. They were posed a vote of Chandrakant , ductory rema and cash rewa Bansod made with a memer tificate of app

Suresh Gavale Ramchandra

HE HITAVADA BT. 26/11/2019

rmers suicide free identity: Ga

Business Bureau

concludingsession of Agrovision.
Agrovision National Gadkari. He was speaking at the Shipping and MSME Nitin Road Transport and Highways, also work for its implementa-"I DIDN'T just make claims but ," said Union Minister to

Singh Tomar, former Energy Minister of Maharashtra, Mankar were also present. Gandhi, Organising Secretary Saahi and former MP of Rajya of Uttar Pradesh Suryapratap Chowdhary, Agriculture Minister State Minister for Agriculture and Ravi Boratkar and Ramesh Sabha Vijay Darda. Dr CD Mayee Chandrashekhar Bawankule of Union Minister Nitin Gadkari, ed on Monday on a positive note Agriculture exhibition conclud-Committee, Organiser Girish Farmer Rural Development Narendra Farmers Welfare and Minister of Union Minister of Agriculture & I he event concluded in presence Agrovision Consulting Welfare Kailas

Gadkari while addressing the

gathering at the concluding ceremony of Agrovision on Monday. Union Minister for Road Transport and Highways, Shipping and MSME Nitin Gadkari addressing the (Pic by Satish Raut)

servation works too have faspractical execution of agriculceremony said, "We ensured that tened. Soon Vidarbha will claim Implementation of water contural works in Vidarbha is done. farmers suicide free' identity.

will be conducted throughout the applauded efforts for Agrovision. year." Narendrasingh Tomar exchange and membership drive Also study tours, information

> of witnessing innovative stalls, enthusiastically visited the exhivisitors from various walks of life bition. Visitors got the experience More than 25,000 farmers and fields created awareness and also their respective subjects. shared latest advancements in

guidance session of experts. enlightening inputs from the attending workshops and parto make career in agriculture got Renowned experts from various he included in the control of the co Students, especially aspiring pulled the crowd. the major attractions processing opment, agriculture and food long conferences on dairy devel Farmers took benefit of work Back to back sessions and day industry,

to international levels, marketing shops based on raising business

Make fields feasible for fisheries: Experi

ness. Thus, fishery can be a good option for farmers, adopting ing. Farmers can increase their income by doing some allied diet. However, today the production of protein-rich foods is de IT IS suggested that people should consume fish as a part of he es, appealed the fisheries expert. revolution i.e. Neel Kranti can help in growing production of

ers with an intention of boosting fresh water fisheries. the Governmenthas launched 11 Neel Krantischemes for the Assistant Officer, Fisheries Development Jitesh Keshav said

schemes of Fisheries Department at the Agrovision National oition on Monday. He guided the farmers in the workshop on information a

and sales strategies for agri-busiseeds. While keeping the required quantity of water in pond riding natural and healthy fish feeds is equally important. is adding tertilisers. July to September is the time to introduc tant. First one has to plough the site. Then bleach the water He further said preparations and proper planning are very in

to make region based vision plans. MLAs and public representatives Nitin Gadkari had appealed

bitions in large numbers. experts, students visited the exhiexperts at the sessions. Research ic illustrations were shared by

> success of event. Agrovision organising contee worked hard for

Presentations and detailed graph-

ness, beekeeping, livestock, sericulture and colored cotton

awards for best essays. Students were also presente Gumble for agriculture bus business, Jyoti Chavan and Ravindra Metkar for agric Ruplai Patil for dairy bus Patil for water revival and Ja-Farmers felicitated w

***

NAME OF NEWSPAPER	Times of India
DATE	26-11-19
LANGUAGE	English
SUBJECT	

Seed major pledges 50% cost in farmer training centre

Sarfaraz.Ahmed @timesgroup.com

Nagpur: Union minister Nitin Gadkari on Monday said that seed major UPL has assured to share 50% of the cost for setting up a professional training centre for farmers in Nagpur.

"Rajjubhai (UPL chairman Rajnikant Shroff) has promised me that he will put in an equal amount for the farmer training centre in Nagpur. In case, we pledge Rs10 crore he said he will invest Rs10 crore," he said while speaking on the concluding day of Agrovision, an event patronized by him.

During the inauguration ceremony where Shroff too was present, Gadkari had called for training centre for Vidarbha farmers. The proposed centre would provide complete know-how to farmers through workshops and seminars.

Gadkari said several workshops and seminars were conducted during the 11th edition of Agrovision. "Farmers may have come to know about several government schemes and funds, how to avail easy loans and cropping techniques. But there is a need for a permanent professional training. I hope the centre comes up soon," he said.

He reiterated that such initiatives will help prevent farmers suicides in region.

He said the 12th Agrovision will be held between November 27 and 30 in 2020. "I promise the next edition will be bigger than this one," he said. Over 25,000 farmers participated in the event beside a host of research institutes and private companies."

le speaking on the concluding day of Agrovision, an 's ster Narendra Singh Tomar event patronized by him. Union agriculture minical variable of the conclusion of the conclusi

Gadkari said he ensured practical execution of agricultural works in Vidarbha. "Water conservation works too have been expedited. Soon Vidarbha would be 'farmers suicide free'," he said.

Farmers Rupali Patil (dairy business), Ravindra Metkar (Agriculture), Jyoti Chavan and Suhas Patil (water revival) and Jayashre Gumble for (Agri) were felicitated while agriculture students were awarded for best essays.

***

NAME OF NEWSPAPER DATE

नागपुर। 25 नवंबर। लोस सेवा

जानकारी लें और कुछ नया सोखकर आज एयोविजन प्रदर्शनी कृषि क्षेत्र ताकि किसी भी किसान पा अपने खेताँ में नवीन प्रयोग करें, एप्रोविजन के मुख्य प्रवर्तक और पर 11 साल पहले अमल किया गया. राष्ट्रीय कृषि प्रदर्शनी की संकल्पन इस उद्देश्य के साथ एग्रोविजन आत्महत्या करने की नौबत न आए, एकात्रत आकर कृषि संबंधित के लिए एक ऐसा मच हो, जहां वे केंद्रीय भूतल परिवहन, राजमार्ग व चिंता का विषय थी. ऐसे में किसाने विदर्भ के किसानों की आसहत्य वीन उद्योजकता का विकास विद्रभ हो रहा है. इस आशय के विचार । जनआंदोलन बन गई है. इससे

चार दिवसीय एग्रोविजन प्रदर्शनी के अध्यक्ष डॉ. सीडी मायी, आयोजन रहे थे. इस दौरान पूर्व ऊजीमंत्री सचिव रवींद्र बोरटकर, अशोक सुधाकर कोहले, चंद्रशंखर बावनकुलं, पूर्व विधायक समापन समारोह को वे संबोधित कर मानकर प्रमुखता से उपस्थित थे. वजयकर, श्रीधर ठाकरे, रेशिमबाग मैदान पर आयोजित एप्रोविजन के

लोकन वे कहने तक सीमित नहीं रहे, बल्कि प्रत्यक्ष में कृषिपरक उपक्रम कि उन्होंने संकल्प लिया जरुर था इस दौरान गडकरी ने आगे कहा

साथ ही कहा कि वे किसानों के लिए 27 से 30 नवंबर 2020 तक 12वं आई है. इस दौरान उन्होंने अगले वष हैं. जलसंवर्धन के कार्यों में भी गति चलाए. इसके परिणाम नजर आ रहे एग्रोविजन होने की घोषणा की

व्यक्त किए.

एमएसएमई मंत्री नितिन गडकरी ने

सक्सेस स्टोरी बताई गई. प्रास्ताविक 60 से अधिक विशेषज्ञों ने मार्गदर्शन वाला ट्रेनिंग इंस्टीट्यूट बनाना चाहत अधिक विषयों पर कार्यशालाएं हुई संस्थाओं ने भाग लिया. 30 से साढ़ें तीन लाख से अधिक किसान दिया है. उन्होंने कहा कि इस प्रदर्शनी श्रॉफ ने सहयोग देने का आश्वासन नागपुर में अत्याधुनिक सुविधाओ कया. 25 सफल किसानों क और अन्य लोग आए. 350 कंपनियो यूपीएल ग्रुप के अध्यक्ष रज्जूभाई इसके लिए सीसीएफआई व

राष्ट्रीय कृषि प्रदर्शनी के समापन समारोह में गडकरी ने कहा, चार दिनों में आए 3.5 लाख किसान, 30 विषयों पर हुई कार्यश

एप्रोविजन के समापन समारोह को संबोधित करते हुए केंत्रीय मंत्री नितिन गडकरी. साथ में मंच पर चंद्रशेखर बावनकुले व अन्य

प्रगतिशील किसानों को एग्रोविजन अवाड

व अमोल सोलंकी को तृतीय पुरस्कार प्रदान किया गया स्पर्धा में महेंद्र वैरागड़े को प्रथम, जयराम दानव को द्वितीय और शिरसा मन्न का समावेश था. जबकि, कॉलेज के विद्यार्थियों के लिए हुई कृषिथॉन निबंध संवर्धन), सुहास पाटिल (जल संवर्धन), जयश्री गुंबले (कृषिपूरक व्यवसाय) व्यवसाय), खाँद्र मेटकर (कृषिपूरक व्यवसाय), ज्योति शंकर चव्हाण (जल किसान पुरस्कार देकर सम्मानित किया गया. इनमें रूपाली पाटिल (दुन्ध कृषि क्षेत्र में बेहतर कार्य करने वाले प्रगतिशील किसानों को एग्रोविजन

बांस के लिए मार्केट की दिक्कत नहीं

सुबह कविवर्य सुरेश भट सभागृह में हुई गना उत्पादन आधारित

आदि उपस्थित थे. प्रा. सु

किसानों से आधुनित

दौरान प्रति एकड़ 102 टन से कार्यशाला में बोल रहे थे. इस

9

हुए कहा कि इससे प्रा

पद्धति अपनाने की अपी

100 टन गने की पैदाव

विकल्प बांस लंगाने से मिलेगा और किसानों की आय भी बढ़ सकेगी से काम नहीं चलेगा, हमें सक्षम स्वदेशी विकल्प तैयार करना होगा. यह के लिए आयात कर बढ़ाने की जानकारी देते हुए उन्होंने कहा कि ऐसा करने कागज, फिलहाल यह सभी वस्तुए विदेश से मंगानी पड़ रही हैं. इसे रोकन है. ऐसे में किसानों को अपने खेतों के किनारों में बास लगाने की शुरुआत बनाने की दृष्टि से रिसर्च जारी है. बांस के लिए मॉर्केट की कोई दिक्कत नहीं जिम्मेदारी नीरी को सौंपी गई है. अनरवत्ती की डंडी हो या अखबार के हुई कार्यशाला में की. उन्होंने कहा कि बांस से जैव ईंधन बनाने की करनी चाहिए. यह अपील केंद्रीय मंत्री नितिन गडकरी ने बांस के विषय पर जैव ईंधन को बढ़ादा ढेने के लिए बांस का तेल और अन्य मूल्यवाधेत उत्पात

कुँकड़े, रघुनाथ डोगरवार, प्रमोद बैस, श्रीधर झाड़े, मनोहर बोरकर,

के राजेश भागल सहित प्रदीप

उपाध्यक्ष समय बंसोड

सत्कार किया गया. इनमें सावनेर 18 किसानों का गडकरी के हाथो पैदावार करने वाले पूर्व विदर्भ के लंकर 55 टन तक गर्न

होगी. प्रास्ताविक भाषण

के कृषि विभ

원 8 गन्ना किसानो सकार

लगाने का लक्ष्य रखना चाहिए. सकते. लेकिन अब ऐसा नहीं है एकड़ क्षेत्र में गने की फसल इन किसानों को पचास हजार विदर्भ के किसानों की आर्थिक है. इन्हें किसानों का साथ मिल कारखाने बेहतर प्रदर्शन कर रह और यहां गना आधारित कारखाने चल नहीं गडकरी ने कहा कि किसी समय प्रवर्तक एवं केंद्रीय मंत्री नितिन नागपुर : एप्रोविजन के स्थिति में सुधार आया है. ऐसे में रहा है. गने की पैदावार से पूर्व कहा जाता था कि विदर्भ में गना वे एग्रोविजन में सोमवार अधारत

आयोजन सचिव खींद्र ब अध्यक्ष डॉ. सीडी गिरीश गांधी, आनंदराव एप्रोविजन सलाहकार स प्रा. सुरेश माने, पूर्ति के र चाहिए. इस दौरान गना जताई कि अगले साल प्र हमराज कापगत, आनल विजयराव मुडे, जयकुम 100 किसानों का सत्क समावश था. 100 टन उत्पादन क इस दौरान गडकरी

'आर्थिक उन्ति शलोकर, रामचंद्र पुंडे वामन हातझाड़, अब सतीश लांबट, मदन क गंगाधर सोनटक्कं,

गून का पदावार से विदर्भ के

कसाना का

गव्हालं, प्रदीप ढबाल

और नंदकुमार कापग

RASHTRAKASH (HIND) DT. 26/11/2019

विदेश का आत्महत्यामुक्त बनाना हो सपन

में सिर्फ बोलकर ही नहीं रुका, बल्कि हकीकत में विदर्भ के किसानों की उन्नित के लिए, प्रकृति की कुदृष्टि, बंदलते क्रॉप पैटर्न की दृष्टि से नई-नई तकनीक उन तक पहुंचाने के लिए विभिन्न उपक्रम चलाए. आज उपक्रम चलाए. आज बुलढाणा, अकोला, वाशिम समेत विदर्भ में जलसंवर्धन के काम में तेजी आई है. भविष्य में विदर्भ शत्महत्यामुक्त बने, यह

> केंद्रीय मंत्री नितिन गडकरी के विचार एग्रोविजन कृषि प्रदर्शनी का समापन

अपना सपना है और

नागपुर, राप्र संवादक

मध्य भारत की सबसे बड़ी कृषि प्रदर्शनी के रूप में ख्यात

सालभर में नागपुर में किसानों का मार्गदर्शन करने वाले शोध केंद्र स्थापित किए जाने चाहिए. यह मंशा सोमवार को केंद्रीय मंत्री व एग्रोविजन के मुख्य प्रवर्तक नितिन गडकरी ने जताई.

एप्रीविजन का समापन आज शाम रेशमबाग मैदान पर हुआ. समापन समारोह की अध्यक्षता करते हुए वे

बोल रहे थें. उन्होंने कहा कि गने के उत्पादन की वजह से पूर्व विदर्भ के

विपरीत स्थिति पर मात करने की क्षमता है. उन्हें सिर्फ ईमानदारी से मार्गदर्शन किए जाने की जरूरत है. भविष्य में पूर्व विदर्भ के 6 जिलों में 50 हजार एकड़ क्षेत्र में गना उत्पादन का लक्ष्य सामने रखकर बुआई करें. प्रति एकड़ सौ टन गना उत्पादन करने वाले 100 किसानों का अगले वर्षएग्रोविजन में सत्कार होना चाहिए.

वे रेशमबाग स्थित कविवयं सुरेश भट सभागृह में गना उत्पादन विषय पर आयोजित कार्यशाला के उद्घाटन अवसरमर वे बोल रहे थे. मंच पर गना विशेषज्ञ सुरेश माने, पूर्ती 'के संचालक विजयराव मुडे, जयकुमार वर्मा, हेमराज कापगते, अनिल जोशी, एग्रोविजन के सलाहकार डॉ. सी. डी. मायी,

सचिव रवींद्र बोरटकर, आनंदराव राऊत व 'मानस' समूह के कृषि विभाग के उपाध्यक्ष समय बन्सोड़ उपीस्थत थे.

किसानों की आर्थिक उन्नति में तेजी आई है. विदर्भ के किसानों में

कार्यशाला में 18 किसानों को प्रति रूप से लाभे हुआ है. अनेक बढ़ गया है और उसे इससे निश्चत सहूलियती खेती करें. विदर्भ क लिए सम्मानित किया गया है स्थापित कर लाखों कमाने मे कर प्रति एकड़ उत्पादन में रिकॉर्ड उसका रुझानगन्ने की खेती की ओर बार बताते आए हैं कि किसा-सत्कार किया जाना चाहिए उत्पादन करने वाले सौ किसानों का अगले वर्ष प्रति एकड़ सौ टन एकड़ अधिक उत्पादन करने के सफलता पाई है. आज इस किसानों ने गंभीरता से गन्ने की खेत किसान प्रयोग कर थक गया है गडकरी ने कहा कि हम बार-

> उन्होंने पानी, जमीन खनिज परीक्षण पर किसा ध्यान देकर आधुनिक अफ्मने का आह्वान भी 'मानस' के माध्यम से उत्पादक किसानों के कल्प लिए चलाए जा रहे ि उपक्रमों की उन्होंने प्रशंसार

गना। वशषज्ञसुरशमान बुआई की पद्भति, फायवे उचित नियोजन पर उ तकनीकी मार्गदर्शनकरते हु तकनीकी मार्गदर्शनकरते हु कि गना उत्पादकों ने तुषार पर ध्यान केंद्रित कर अधिव केंसे मिलेगा, इसका लक्ष्य केंसे मिलेगा, इसका लक्ष्य रखना चाहिए. 'मानस उपाध्यक्ष समय बन्सोड़ ने प्रस् रखी. संचालन चंद्रकांत अर रखी. संचालन चंद्रकांत अर विभन्न क्षेत्रों से ढाई हजारां विभन्न हुए. एग्रोविजन | ग्रीन क्रूड एंड बायोफ्यूएल फाउंडेशन में किसानों का पंजीयन

कृषि माल से बनेगा इथेनॉल जैव-ईंधन, किसान होंगे समृद्ध

मुख्य संवाददाता | नागपुर. फसल उत्पादन से तैयार होने वाले वाले ग्रीन क्रूड ऑइल से विदर्भ सहित संपूर्ण देश समृद्ध कर देश के ईंधन आयात पर 7 लाख करोड़ का खर्च बचाने का संकल्प केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी ने किया है। इस संकल्प को मूर्त रूप देने के लिए ग्रीन क्रूड एंड बायोपयुएल फाउंडेशन प्रयास कर रही है। उनके स्टॉल पर रोजाना हजारों किसान भेंट देकर पंजीयन कर रहे हैं। रेशमबाग मैदान पर सबसे बड़ी कृषि प्रदर्शनी एग्रोविजन शुरू है। कृषि प्रदर्शनी में ग्रीन क्रूड एंड बायोपयूएल फाउंडेशन का स्टॉल किसानों का ध्यान आकर्षित कर रहा है। फाउंडेशन के अध्यक्ष व संशोधक डॉ. हेमंत जांभेकर के नेतृत्व में कृषि माल से जैव-ईंधन का प्रयोग शुरू है। फाउंडेशन के सचिव अजित पारसे किसानों से चर्चा कर फाउंडेशन की भूमिका स्पष्ट कर रहे हैं। पारसे ने कहा कि कृषि माल को योग्य भाव नहीं मिलने से किसान निराशा में उसे फेंक देता है। इस कृषि माल का उपयोग इथेनॉल, जैव-ईंधन निर्मिती के लिए करने पर देश का बायोपयूएल फाउंडेशन का कार्य महत्वपूर्ण शुरू क्रूड एंड बायोपयूएल फाउंडेशन कर रहा है।

किसानों को निःशुल्क प्रशिक्षण

अजित पारसे ने कहा कि अत्यंत निचले स्तर के किसानों को सीधे उद्योगजगत तक जोड़ने का काम फाउंडेशन द्वारा किया जा रहा है। इसके लिए किसानों को निःशुल्क प्रशिक्षण दिया जा रहा है। सोशल मीडिया द्वारा कृषि उद्योग तक उन्हें पहुंचाने के लिए मंच के रूप में फाउंडेशन कार्य कर रहा है। पिछले चार दिन से इस स्टॉल पर बड़े पैमाने पर किसानी की भीड़ है। किसानों ने फाउंडेशन में अपना पंजीयन किया है। उनके लिए जैव-ईंधन बाबव कार्यशाला. चर्चा, प्रशिक्षण आदि कार्यक्रम चलाए जाएंगे।

है। देश की अर्थव्यवस्था 5 ट्रिलियन की ओर ले जाने का प्रयास जारी है। इसमें जैवईंधन निर्माण की भूमिका बड़ी रहेगी। किसानों को उनके क्षेत्र में जैव-ईंधन प्रकल्प स्थापित कर रोजगार दिलाना. उद्योग सहायता प्रकल्प चलाना, किसानों को जैव-इंधन बाबत सोशल मीडिया, इंटरनेट, कम्प्यूटर द्वारा किसान समृद्ध होगा। इस दिशा में ग्रीन क्रूड एंड प्रस्तुतिकरण से संपूर्ण जानकारी देने का काम ग्रीन

गन्ना उगाओं हालत सुधारा परंपरागत खेती से काम नहीं चलेगा

शहर प्रतिनिधि नागपुर. विदर्भ में किसान आत्महत्या रोकने के लिए कृषि पूरक व्यवसाय व फसल में बदलाव का आह्वान किया है। खासकर पूर्व विदर्भ में किसानों की आर्थिक हालत सुधारने के लिए उन्होंने परंपरागत खेती को छोड़कर नए बदलाव को स्वीकार करने को कहा है। गडकरी ने कहा है कि परंपरागत खेती से काम नहीं चलने वाला है। पूर्व विदर्भ के सभी 6 जिलों में गह्ने की फसल को बढावा देना होगा। गन्ना उगाओ, हालत सुधारो। उन्होंने यह भी कहा कि पूर्व विदर्भ में ६ हजार एकड़ में गन्ना उत्पादन के लक्ष्य के साथ काम करने की आवश्यकता है। रेशमबाग मैदान में चल रही एग्रोविजन कृषि प्रदर्शनी के तहत सुरेश भट सभागृह में आयोजित गन्ना उत्पादन विषय पर कार्यशाला में गडकरी बोल रहे थे।

मंच पर गहा खेती मामले के विशेषहा सुरेश माने, पूर्ति समूह के संचालकर विजयराव मुडे, जयकुमार वर्मा, हेमराज कापगते, अनिल जोशी उपस्थित थे। गडकरी ने कहा कि पूर्व विदर्भ में प्रति एकड़ 100 टन गन्ने का उत्पादन होने लगा है। ऐसे 100 उत्पादकों का एग्रोविजन में सत्कार किया जाना चाहिए।

नागपुर. एग्रोविजन कृषि प्रदर्शनी में महाऊर्जा के प्रकल्प का भव्य स्टॉल लगाया गया है। अंतिम दिन तक करीब 80 से 90 हजार क़िसानों ने इस प्रदर्शनी में शामिल होकर सौर ऊर्जा प्रकल्प की जानकारी हासिल की। केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी ने प्रदर्शनी का उद्घाटन किया। पूर्व मंत्री चंद्रशेखर बावनकुले ने

DAINIK BHASKAR (H11101) DT. 26/11/2019

***

NAME OF NEWSPAPER	NAVBHARAT
DATE	26/11/2019
LANGUAGE	HIND1
SUBJECT	

इनोवेशन और तकनीक अपनाकर बने समुद्ध

एग्रोविजन कृषि प्रदर्शनी के समापन पर गडकरी ने कहा विविध कार्यशालाओं से मिली महत्वपूर्ण जानकारी

व्यापार संवाददाता नागपुर. एग्नोविजन कृषि प्रदर्शनी का 11वां संस्करण सभी के सहयोग से सफल रहा. किसानों ने इसमें जहां कृषि क्षेत्र में हो रहे नये-नये इनोवेशन को जाना, वहीं उत्पादन बढ़ाने के लिए नई तकनीकी की जानकारी भी ली. इसके साथ ही बाम्बू, दुग्ध उत्पादन, गन्ना, फिशिंग, जल संरक्षण, सौर ऊर्जा

और लघु उद्योग सहित विविध तरह की कार्यशालाओं का लाभ भी लिया. किसानों द्वारा यहां से ली प्रेरणा और नई सीख को अपने गांव में जाकर प्रयोग किया, तो निश्चित तौर पर वह समृद्ध होंगे और आत्महत्या नहीं करेंगे. यह कहना है केंद्रीय मंत्री नितिन गडकरी का. वे एग्रोविजन के समापन अवसर पर संबोधित कर रहे थे. इस अवसर पर पूर्व ऊर्जा मंत्री चंद्रशेखर बावनकुले, डा. सी.डी. मायी, रमेश मानकर और आयोजन सचिव रिव बोरटकर प्रमुखता से उपस्थित थे. इस दौरान कृषि में उत्कृष्ट प्रदर्शन करने वाले किसानों सहित प्रायोजकों को पुरस्कार से सम्मानित किया गया. प्रायोजकों को सम्मानित किया गया.

सभी गांव में स्थापित हों लघु उद्योग

गड़करी ने कहा कि कृषि आधारित उद्योग सभी गांव में स्थापित होना चाहिए. विदर्भ में उपलब्ध प्राकृतिक साधन-संपत्ति का उपयोग कर सभी जिले व गांव में कृषि आधारित लघु व सूक्ष्म उद्योग की शुरुआत कर किसान आत्मिनभेर बनें. उन्होंने कहा कि जैव ईंधन को बढ़ावा देने के लिए बाम्बू के तेल और अन्य मूल्यवर्धित उत्पादन तैयार करने की दृष्टि से अनुसंधान शुरू हैं. फसलों के किनारे-किनारे बाम्बू लगाकर शुरुआत की जानी चाहिए. बाम्बू से जैव ईंधन तैयार करने की जवाबदारी राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (नीरी) को सौंपी गई है. अगरबत्ती की लकड़ी व कागज जैसी चीजें विदेशों से आयात क्रिनी पड़ रही हैं. आयात रोक़ने के लिए आयात कर बढ़ाया गया है, लेकिन आयात नियंत्रित करने से नहीं चलेगा, बल्कि सक्षम रूप से स्वदेशी पर्याय किये जाने की आवश्यकता है. यह पर्याय बाम्बु की खेती कर ही मिल सकता है और किसानों की आय भी बढ़ाई जा सकती है.

नये युग की

उन्होंने कहा कि बायोपयुल में भी सफलता मिली है. आने वाले समय में जगह-जगह इथेनाल पम्म शुरू किये जायेंगे. जल संवर्धन के कार्य में गति मिली है. बुलढाना और अकोला में जलसंवर्धन का बहुत बड़ा कार्य हुआ है. इससे 4.50 लाख लोगों को लाभ होगा. एग्रोविजन के माध्यम से एक नये युग की शुरुआत हुई है. यहां पर किसानों को नई-नई खाद के स्टाल्स देखने मिले. इस बार 3 लाख से अधिक किसानों ने एग्रोविजन का लाभ लिया. उन्हें यहां से नई तकनीकी, कर्ज सहित विविध तरह की जानकारी मिली और विशेषज्ञों द्वारा मार्गदर्शन किया गया. गडकरी ने कहा कि किसानों के लिए प्रोफेशनल संस्था की शुरुआत की जायेगी, जहां वे वर्ष भर उत्पादन सहित विविध तरह का प्रशिक्षण ले सकेंगे. वहीं सदस्यों को पंजीकृत करना आवश्यक है.

50,000 एकड़ में गन्ना खेती का रखें लक्ष्य

विदर्भ के 6 जिलों में 50,000 एकड़ में गन्ना खेती का लक्ष्य रखने का आह्वान करते हुए गड़करी ने कहा कि इसके कारण ही किसानों की आर्थिक प्रगति में गित आई है. किसानों को केवल दिशा-निर्देश की आवश्यकता है. प्रति एकड़ में 100 टन गन्ना उत्पादन करने वाले 100 किसानों का अगले वर्ष एग्रोविजन में सत्कार करने की इच्छा भी उन्होंने इस दौरान जताई. किसानों को गन्ने की खेती में निश्चित ही फायदा होगा. पानी, जमीन और खिनज परीक्षण की ओर ध्यान देते हुए किसानों ने आधुनिक पद्धति को अपनाना चाहिए. इस एग्रोविजन से कृषि में नए प्रयोगों को देखने का अवसर और कृषि में अपना करियर बनाने के इच्छुक छात्रों को मार्गदर्शन के साथ स्मार्ट खेती की एक नई दृष्टि मिली.

ماد ماد ماد

NAME OF NEWSPAPER	NAVRASHTRA	
DATE	26.11.2019	
LANGUAGE	MARATHI	
SUBJECT		

इनोव्हेशनसह तंत्रग्रानाचा वापर करन समृद्ध व्हा

अँग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपाप्रसंगी गडकरींचे आवाहन

12वे ॲग्रोव्हिजन होणार 27 ते 30 नोव्हेंबर 2020 दरम्यान

नागपूर. ॲग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाचे 11वे संस्करण सर्वांच्या सहयोगाने यशस्वी उरले. शेतकऱ्यांनी यात कृषी क्षेत्रात होत असलेल्या नव-नवीन इनोव्हेशनची तसेच उत्पादन वाढविण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाची माहितीही घेतली. यासोबतच बांबू, दुग्ध उत्पादन, ऊस, फिशिंग, जल संरक्षण, सौरऊर्जा आणि लघु उद्योगासह विविध प्रकारच्या कार्यशाळांचा लाभही शेतकऱ्यांनी घेतला. शेतकऱ्यांनी येथून घेतलेली प्रेरणा आणि नवीन शिकवणीचा आपल्या गावात जाऊन योग्य उपयोग केल्यास ते निश्चितच समृद्ध होतील आणि शेतकरी आत्महत्या करणार नाहीत, असे प्रतिपादन केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी केले. ऑग्रोव्हिजन प्रदर्शनाच्या समारोपप्रसंगी ते बोलत होते. याप्रसंगी माजी ऊर्जामंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ. सी.डी. मायी, रमेश मानकर आणि आयोजन सचिव रवी बोरटकर प्रामुख्याने उपस्थित होते. या दरम्यान कृषीमध्ये उत्कृष्ट प्रदर्शन करणाऱ्या शेतकऱ्यांसह प्रायोजकांनाही पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

गावोगावी लघु उद्योग सुरू व्हावेत

गडकरी यांनी सांगितले की, कृषी आधारित उद्योग सर्व गावात लघु उद्योग सुरू व्हावेत. विदर्भांत उपलब्ध नैसर्गिक साधन-संपत्तीचा उपयोग करून सर्व जिल्हे व गावोगावी कृषी आधारीत लघु व सूक्ष्म उद्योगाची सुरुवात करून शेतक-यांनी आत्मिनर्भर बनावे. जैव इंधनाला प्रोत्साहन देण्यासाठी बांबूचे तेल आणि इतर मूल्यवर्धित उत्पादन तयार करण्याच्या दृष्टीने संशोधन सुरू आहे. शेताच्या धु-यावर बांबू लावून सुरुवात करण्यात यावी. बांबूपासून जैव इंधन तयार करण्याची जबाबदारी राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (नीरी) ला सोपविण्यात आली आहे. अगरबत्तीचे लाकूड व कागदासारख्या वस्तू विदेशातून आयात कराव्या लागत आहेत. आयात थांबविण्यासाठी आयात कर वाढविण्यात आले आहे. परंतु, आयात नियंत्रित केल्याने काही होणार नाही. तर सक्षमित्या स्वदेशी पर्याय शोधण्याची आवश्यकता आहे. हे पर्याय बांबूची शेती करूनच मिळत आहेत आणि शेतक-यांचे उत्पन्नही वाढिवले जाऊ शकते.

नवीन युगाची सुरुवात

📕 गडकरी यांनी पुढे सांगितले की, बायोपयुलमध्येही यश मिळाले आहे. येत्या काळात ठिकठिकाणी इथेनॉल पंप सुरू केल्या जातील. जल संवर्धनाच्या कामाला गती मिळेल. बुलड़ाणा आणि अकोलामध्ये जलसंवर्धनाची अधिक कामे झाली आहेत. याद्वारे 4.50 लाख लोकांना लाभ होईल. ॲग्रोव्हिजनच्या माध्यमातून एका नवीन युगाची सुरुवात झाली आहे. येथे शेतकऱ्यांना नव-नवीन खताचे स्टॉल्स पाहायला मिळतील. यावर्षी 3 लाखांपेक्षा अधिक शेतकऱ्यांनी ॲग्रोव्हीजनचा लाभ घेतला. त्यांना येथून तंत्रज्ञान, कर्जासह विविध प्रकारची माहिती मिळाली आणि विशेषज्जांद्वारे मार्गदर्शन करण्यात आले. शेतकऱ्यांसाठी प्रोफेशनल संस्थेची सुरुवात केली जाईल. जेथे ते वर्षभर उत्पादनासह विविध प्रकारचे प्रशिक्षण घेऊ शकतील. तसेच सदस्यांना नोंदणी करणे आवश्यक आहे. अमेही गटकरी

50,000 एकरात ऊस शेतीचे ठेवावे लक्ष्य

विदर्भाच्या 6 जिल्ह्यांमध्ये 50,000 एकरमध्ये ऊस शेतीचे लक्ष्य ठेवण्याचे आवाहन करीत गडकरी यांनी सांगितले की, यामुळेच शेतकऱ्यांच्या आर्थिक प्रगतीला गती मिळाली आहे. शेतकऱ्यांचा केवळ दिशानिर्देश देण्याची आवश्यकता आहे. प्रती एकरात 100 टन ऊस उत्पादन करणाऱ्या 100 शेतकऱ्यांचा पुढील वर्षी ऑग्रोव्हिजनमध्ये सत्कार करण्याची इच्छाही त्यांनी यावेळी व्यक्त केली. शेतकऱ्यांना ऊस शेतीमुळे निश्चितच फायदा मिळेल. पाणी, जमीन आणि खिनज परीक्षणाकडे लक्ष केंद्रीत करीत शेतकऱ्यांनी आधुनिक पद्धतीचा स्वीकार केला आहे. या ऑग्रोव्हिजनमुळे

ماد ماد ماد

NAME OF NEWSPAPER	DESHONNATI	
DATE	26.11.2019	
LÄNGUAGE	MARATHI	
SUBJECT		

बांबू लागवड विषयावरील कार्यशाळेत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करताना ॲग्रोव्हिजनचे मुख्य प्रवर्तक केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी.

बांबू उत्पादनाची कास धरा बाजारपेठेची चिंता करू नका

बांबू कार्यशाळेत ना. गडकरीचे मार्गदर्शन

प्रतिनिधी/ २५ नोव्हेंबर

नागपूर : जैव इंधनाला चालना देण्यासाठी बांबूचे तेल आणि इतर मूल्यवर्धित उत्पादने तयार करण्याच्या दृष्टीने संशोधन सुरू आहे. शेतकऱ्यांनो शेतीच्या धु-यावर बांबू लावून सुरुवात करा, बाजारपेठेची चिंता करू नका, असे आवाहन केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी केलें.

रेशिमबाग मैदानावर आयोजित अँग्रोव्हिजन २०१९ मध्ये बांबूच्या विषयावर आयोजित कार्यशाळेत ते बोलत होते. बांबूपासून जैव इंधन तयार करण्याची जबाबदारी राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था अर्थात नीरीला सोपविली असल्याचे त्यांनी सांगितले. उदबत्त्यांच्या काड्या किंवा वृत्तपत्रांचा कागद असो. सध्या या संगळ्या वस्तू आपल्याला विदेशातून आयात कराव्या लागत आहेत. ही आयात थांबविण्यासाठी आयात कर वाढवला असल्याचे

अँग्रोव्हिजनचे मुख्य प्रवर्तक नितीन गडकरी यांनी स्पष्ट केले. मात्र, केवळ आयात नियंत्रित करून चालंगार नाही तर त्याला संक्षम असा स्वदेशी पर्याय देण्याची गरज आहे. हा पर्याय बांबू लागवडीतून मिळेल आणि शेतक-यांना नियमित उत्पन्नही वाढविता येईल, असा विश्वास केंद्रीय मंत्री गडकरी यांनी व्यक्त केंला. 'कृषीवानिकी अंतर्गत बांबू लागवड : एक वैज्ञानिक दृष्टिकोन ' या कार्यशाळेत बोंलताना तज्ज्ञांनी, १९ लाख हेक्टर क्षेत्र कृषीवानिकी अंतर्गत लागवडीखाली असल्याचे सांगितले. बांब्चें प्रकार, रोपांचे संवर्धन, लागवडीच्या पद्धती, ब्रियाण्यांची उपलब्धता आणि त्यावरील प्रक्रिया, लागवडीचा हंगाम, सिंचनाच्या पद्धती, जिमनीचा आवश्यक पोत, बांबूची नर्सरी तयार करणे अशा विविध विषयांवर अम्यासपूर्ण मार्गदर्शन केले. यावेळी सर्वश्री रामबाबू, राहुल पाटील, डॉ. विजय इलोरकर यांनी मार्गदर्शन केलें. शेतकऱ्यांची यशोगाथाही यावेळी उपस्थितांनी उत्सुकतेने ऐकली. या कार्यशाळेला कुषकांची मोठ्या संख्येने उपस्थिती होती आणि तज्ज्ञांनी त्यांच्या प्रश्नांची उत्तरे दिली.

***

NAME OF NEWSPAPER	SAKAL	
DATE	26/11/2019	
LÄNGUAGE	MARATHI '	
SUBJECT		

नागपुरात शेतकरी प्रशिक्षण संस्था सुरू करणार

केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांची घोषणा; ॲग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाचा समारोप

सकाळ वृत्तसेवा

नागपूर, ता. २५ : विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या थांबविण्यासाठी, येथीलं शेतीचा विकास करण्यासाठी शेतकऱ्यांना प्रशिक्षित करण्याची गरज आहे. यासाठी कायमस्वरूपी प्रशिक्षण केंद्र उभारण्याची आवश्यकता आहे. युनायटेड फॉस्फोरस लिमिटेडच्या सहकार्याने (युपीएल) नागपुरात शेतकरी प्रशिक्षण संस्था उभारण्यात येईल, अशी घोषणा केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी केली.

ॲप्रोव्हिजन २०१९ कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपप्रसंगी गडकरी म्हणाले, ॲप्रोव्हिजनच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांना नवी दिशा मिळाली आहे. जवळपास ३ लाख शेतकऱ्यांनी प्रदर्शनाची पाहणी केली. शेतकऱ्यांच्या

रेशीमबाग : ॲग्रोव्हिजन २०१९ कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपप्रसंगी बोलताना केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी. शेजारी माजी ऊर्जामंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ. सी. डी. मायी, पशू व मत्स्यविज्ञान विद्यापीठाचे डॉ. आशीष पातुरकर व आयोजन सचिव रवी बोरटकर.

विकासाकरिता आणि शेतकरी समृद्ध व्हावा यासाठी कृषी प्रदर्शन दिशादर्शक ठरणारे आहे. यातून नवे तंत्रज्ञान आणि विज्ञानाच्या साहाय्याने शेती विकसित करण्याची गरज आहे. त्यासाठी हे तंत्रज्ञान त्यांच्यापर्यत पोहोचविण्याची गरज आहे. ते पोहोचल्यास विकास यात्रा गतिशील होईल. त्यामुळे येथील शेतकऱ्यांना योग्य प्रशिक्षण देण्याची गरज आहे. यातून शेतकऱ्यांनाः कायमस्वरूपी प्रशिक्षण देण्यासाठी 'युपीएल'च्या मदतीने पन्नास-पन्नास टक्के भागीदारीवर शेतकरी प्रशिक्षण संस्था सुरू करण्यात येईल अशी घोषणा केली. यावेळी ॲग्रोव्हिजनमध्ये विविध विषयांवर घेण्यात आलेल्या कार्यशाळा आणि सत्रांबदल त्यांनी माहिती दिली.

या चारदिवसीय राष्ट्रीय कृषी
प्रदर्शनात ३० पेक्षा जास्त विषयांवर
कार्यशाळा झाल्या. त्यात ६० पेक्षा
जास्त तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले. पंचवीस
यशस्वी शेतकऱ्यांच्या यशोगाथा
शेतकऱ्यांनी ऐकल्या. विदर्भातील
डेअरी आणि दुग्ध व्यवसाय विकास
या विषयावरील एकदिवसीय
परिषदेला दुग्धव्यवसायात असणाऱ्या
आणि पदार्पण करू इच्छिणाऱ्यांचा
चांगला प्रतिसाद मिळाला. केंद्रीय
मंत्री गिरीराज सिंह यांनीही मार्गदर्शन

***

NAME OF NEWSPAPER -	DESH	ONNATI (MARATHI)
DATE	26111	12019
LÄNGUAGE	201	
SUBJECT		

शेतक-याच्या उन्नतीसाठी, निसर्गाची अबकुपा, बदलते क्रॉप पॅटर्न या नागपूर: मी केवळ बोलूनच थांबलो नाही तर प्रत्यक्षात विदर्भातील प्रतिनिधी/२५ नोव्हेंबर

वळ बाललाच न

दृष्टीने नवनवीन तंत्रज्ञान त्यांच्यापर्यंत पोहचिषण्यासाठी विविध उपक्रम

श्रोफ यांनी निम्मा वाटा उचलण्याची तयारी दर्शविल्याची माहिती दिली गडकरी यांनी बोलून दाखविला, यासंदर्भात प्रसिध्द उद्योगपती वजूभाई विदर्भात होत आहे. कृषी क्षेत्राला बदलविणारी ही लोकचळवळ व्हार्व आत्महत्यामुक्त व्हावा हे आपले स्वप्न आहे. काम कठीण असले तर संशोधन केंद्र उभारले जावे असा मानस आज केंद्रीय मंत्री नितीन जलसंबर्धनाच्या कामाला गती आली. नव्या उद्योजकतेचा विकास अशक्य नाही. वर्षभर नागपुरात शतक-यांना मार्गदर्शन करणार असा प्रयत्न आहे. भविष्यात विदर्भ कृषीक्षेत्रात अग्रेसर व राबविले आज बुलडाणा, अकोला, वाशिमसह विदभीत

दुग्धोत्पादकांना चांगला भाव मिळाला. विदर्भातही एकरी १०२ म्हणाले, मदर माध्यमातून

सायंकाळी रेशीमबाग् मैदानावर

अंग्रोव्हिजन'चा समारोप आज

मध्य भारतातील सर्वात मोठे

प्रदर्शन

डेअरीच्या होते. गडकरी

झाला. यावेळी ते मार्गदर्शन करीत

विवंटल ऊस पिकविणारे शेतकरी

मानकर, डॉ.पातूरकर, श्रीधर डी.मिल्लिकार्जुन रेड्डी,अशोक विजयकर, गिरीश गांधी,रमेश चद्रशखर आहे. याप्रसंगी माजी ऊजीमंत्री आहेत हे या प्रदर्शनाचेच फलित उपस्थिती होती. मान्यवरांच्य हस्ते ठाकरे, आनंदराव राऊत यांची प्रमुख आमदार सुधाकर समितीचे सचिव रवि बोरटकर, मार्ज सी.डी.मायी आणि आयोजन बावनकुळ, डा कोहळे

अंग्रोव्हिजन शेतकरी अवॉर्ड २०१९

दानव यांना ब्रितीय, शिरसा मन्ना व अमोल सोळको यांना संयुक्तपण तृतीय क्रमाक देण्यात आला महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यानाही पुरस्कृत करण्यात आले. यात महेंद्र वैरागडे यांना प्रथम क्रमांक, जयराम वाचा समावेश होता. दरम्यान, कचऱ्यातून समृध्वीचा मार्ग दाखविणाऱ्या कृषीयाँन निर्वेध सम्र्थतील ज्योती शंकर चव्हाण (जल संघारण), सुहास पाटील (जल संघारण), जयश्री गुंबळ देऊन गौरविण्यात आले. यात सौ. रुपाली पाटील (दुग्ध व्यवसाय), रवींद्र मेटकर (कृषीपूरक व्यवसाय) कृषी क्षेत्रात उत्कृष्ट काम करणा-या शेतक-यांना यावेळी ॲग्रोव्हिजन शेतकरी अवॉर्ड २०१९ पुरस्कार (कृषापूरक व्यवसाय

> प्रदर्शनाला भेट दि लाखांवर शेतक-यांन

माहिती ना. गडकरी

देली. चार दिवसा

संस्थांचा सहभाग असण

प्रदर्शनात (उवरित वृत्त

धोरणात्मक बदलांची मात्र, कृषीक्षेत्रासाठी । समारोपालाही येऊ शव संस्थांचा स्मृतिचिन्ह,प्र आयोजनासाठी सहका स्पर्धांमधील यावेळी प्रगतीशील शेत समारंभासोबतच सत्कार करण्यात आल तोमर यांच्याकडून देण्य असल्याची ग्वाही कृषीम त्यासाठी आपले पूर केंद्रीय कुषीमंत्री विद्य

अग्रोव्हिजन' कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपात नितीन गडकरी यांची ग्वाही

***

26/11/2019
MARATHI
IN ALL

वेविध प्रकारच्या कार्यशाळाचा लाभह

ते निश्चितच समृद्ध होतील आणि शंतकरी चद्रशंखर बावनकुळे, डॉ. सी.डी. मायी, रमेश आत्महत्या करणार नाहीत, असे प्रतिपादन अप्रपत्या गावातं जाऊन योग्य उपयोग केल्यास केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी केले. घेतलेली प्रेरणा आणि नवीन शिकवणीच तिकऱ्यानी घेतला. शेतकऱ्यांनी येथून बोलत होते. याप्रसंगी माजी ऊर्जामंत्र अग्राव्हिजन प्रदर्शनाच्या समारोपप्रसर्ग

५०,००० एकरात उन्स शेतीचे ठेवावे लक्ष्य

करीत गडकरी यांनी सांगितले की, यामुळेच शेतकऱ्यांच्या आर्थिक प्रगतीला गती मिळाली इच्छाही त्यांनी यांबेळी व्यक्त केली. शेतकऱ्यांना ऊस शेतीमुळे निश्चितच फायदा मिळेल कृष्रीमध्ये आपले करिअर बनविण्यास इच्छुक विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शनासह स्मार्ट शेतीचा पाणी, जमीन आणि खनिजपरीक्षणाकडे लक्ष केंद्रीत करीत शतक-यानी आधुनिकपद्धतीच <u>ऊस उत्पादन करणाऱ्या १०० शतकऱ्याचा पुढोल वर्षी अँग्रोव्हिजनमध्ये सत्कार करण्याची</u> आहे. शेतकऱ्यांना केवळ दिशानिदेश देण्याची आवश्यकता आहे. प्रती एकरात १०० टन एक नवीन दृष्टिकोन मिळाला. स्वीकार केला आहे. या अंग्रीव्हजनमुळ कृषीतील नवीन प्रयोग पाहण्याची सधी आणि विदर्भाच्या ६ जिल्ह्यांमध्ये ५०,००० एकरमध्ये ऊस शेतीचे लक्ष्य ठेवण्याचे आवाहन

मानकर आणि आयोजन सचिव रवी बोरटकर

उपस्थित होते. या दरम्यान

सन्मानित करण्यात आले. शतकऱ्यासह प्रायोजकानाही

उत्कृष्ट

पुरस्कारान

गडकरी यांनी सांगितले

शेतक-याचे उत्पन्नही वाढिंव

भारनी ठरले. शेतक यांनी यात कृषी क्षेत्रात

दर्शनाचे ११वे संस्करण सर्वोच्या सहयोगाने

नागपूर, ता. २५ ; अँग्रोव्हिजन कृष

त्रज्ञानाची माहिसीही घेतली. यासोबतच सिंच उत्पादन वाढावण्यासाठी नवीन होत असलेल्या नव-नवीन इनोव्हेशनच

। अँग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपाप्रसंगी गडकरींचे आवाहन ■ १२वे अँग्रोव्हिजन होणार २७ ते ३० नोव्हेंबर २०२० हशेन व तत्रज्ञानाचा वापर कर्नन सम

नवीन युगाची सुरुवात अकोलामध्ये जलसंवर्धनाची अधिककार सुरू केल्या जातील. जल संवर्धनाच्या बायोफ्यूलमध्येही यश मिळाले आहे येथे शेतक-यांना नव-नवीन खताच लाभ होईल. ॲग्रोव्हिजनच्या माध्यमातू-झाली आहेत. याद्वारे ४.५० लाख लोकान कामाला गती मिळेल. बुलडाणा आणि प्रशिक्षण घेऊ शकतील. तसेच सदस्यान वर्षभर उत्पादनासह विविध प्रकारचे सस्थेची सुरुवात केली जाईल. जेथे ते करण्यात आले. शेतक-यांसाठी प्रोफेशनल तंत्रज्ञान, कर्जासह विविध प्रकारची माहित अँग्रोव्हीजनचा लाभ घेतला. त्यांना येथू-लाखांपेक्षा स्टॉल्स पाहायला मिळतील. यावर्षी एका नवीन युगाची सुरुवात झाली आहे येत्या काळात ठिकठिकाणी इथेनाल पप नोंदणी करणे आवश्यक आहे, असेही मिळाली आणि विशेषज्जांद्वारे मार्गदर्शन गडकरी यांनी पुढे सांगितले की अधिक शतक-यान व्हावेत. विदर्भात उपलब्ध नै उद्योगाची सुरुवात करून सपताचा उपयोग करून आधारित उद्योग सर्वे गावात व कागदासारख्या वस्तू वि करण्याची जबाबदारी रा करण्यात यावी. बाबूपासून आहे. शंताच्या धुन्यावर बाब देण्यासाठी बांबूचे तेल आणि गावागावी कृषी आधारीत गावोगावी लघु उद्योग पर्याय शोधण्याची आवश्यक काही होणार नाही. तर सक्ष थाबविण्यासाठी आयात व कराव्या लागत आ सोपविण्यात आली आहे. अग अभियांत्रिकी संशोधन सर उत्पादन तयार करण्याच्या दृष्ट आत्मनिर्भर बनावे. जैव इंध आले आहे. परतु, आयात। गडकरी यांनी सांगित

***

NAME OF NEWSPAPER	TARUN BHARAT
DATE	26.11.2019
LÄNGUAGE	MARATHI
SUBJECT	

विविध रूपात साखरपूरक उत्पादने आणणार

नितीन गडकरी यांची घोषणा

उञ्स लागवडीचे क्षेत्र वाढवा

🌢 नागपूर, २५ नोव्हेंबर

सध्या साखर उद्योग अडवणीत आहे. विदर्भात साखर कारखाना उभा केला त्यावेळी यशस्वी होणार नाही अशी संभावना करण्यात आली. पण आम्ही ते सिद्ध केले. सध्या साखर अतिरिक्त असली तरी हा अडवणीचा काळ संपेल आणि त्यावर उपाय म्हणून येत्या काळात विविध रूपात साखरपूरक उत्पादने बाजारात आणण्याचा विचार असल्याची घोषणा केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी केली.

मध्य भारतातील सर्वात मोठ्या राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शनांतर्गत आज स्थानिक सुरेश भट सभागृहात ऊस उत्पादकांचा सत्कार आणि त्याच विषयावर एकदिवसीय परिषदेचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी साखर क्षेत्रातील तज्ज्ञ सुरेश माने पाटील, जयकुमार वर्मा, आनंदराव राऊत, भोजराज कापगते, माजी खासदार विजय मुडे, मानस समूहाचे प्रबंध संचालक समय बन्सोड, गिरीश गांधी, अनिल जोशी आदी

सर्वाधिक ऊस उत्पादन करणाऱ्या शेतकऱ्याचा सत्कार करताना नितीन गडकरी. सोबत विजय मुडे, जयकुमार वर्मा आणि सुरेश माने

मान्यवर उपस्थित होते.

पाप्रसंगी बोलताना नितीन गडकरी यांनी, ऊस लागवडीमुळे पूर्व विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या आर्थिक प्रगतीला वेग आला आहे. वैदर्भीय शेतकऱ्यात विपरीत परिस्थितीवर मात करण्याची क्षमता असून, त्यांना केवळ प्रामाणिकपणे दिशादर्शनाची गरज आहे.

यापुढे पूर्व विदर्भातील ६ जिल्ह्यात पन्नास हजार एकर क्षेत्रात ऊस लागवडीचे लक्ष्य ठेवा, एकरी शंभर टन ऊस उत्पादन करण्याऱ्या या १०० शेतकऱ्यांचा पुढील वर्षी अँग्रो व्हिजनमध्ये सत्कार व्हावा असा मनोदय देखील यावेळी गडकरी यांनी व्यक्त केला.

शेतक-पांनी परवडणारी शेती करावी, असे आम्ही वारंवार सांगत आलो आहोत. विदर्भातील शेतकरी प्रयोग करून दमला आणि ऊस शेतीकडे वळला व त्याला यामघ्ये निश्चितच फायदा झाला. अनेक शेतक-पांनी गांभीर्यपूर्वक ऊस शेती केल्पानंतर एकरी उत्पन्नात विक्रमी वाढ घेऊन लाखो रुपयांचे उत्पन्न मिळविण्पात यश मिळविले.

आज या कार्यशाळेत १८

शेतकऱ्यांचा एकरी उत्पन्न अधिक घेतल्याबद्दल सत्कार करण्यात आला

साखरतज्ज्ञ सुरेश माने यांनी ऊस लागवडीची पद्धत, फायदे आणि योग्य नियोजन याबाबत तांत्रिक पण उपयुक्त मार्गदर्शन केले.

उस उत्पादकांनी ठिबक सिंचनाकडे लक्ष केंद्रित करून अधिक टेनेज कसे पेईल हेच लक्ष्य ठेवावे याबाबतही अत्यंत सोप्या शब्दात मार्गदर्शन केले. 'मानस'चे समय बन्सोड यांनी प्रास्ताविक केले. चंद्रकांत अलोणी यांनी संचालन केले.

सर्वाधिक उन्स उत्पादकांचा सत्कार

सर्वाधिक ऊस उत्पादन करणाऱ्या शेतकऱ्यांचा या कार्यक्रमात नितीन गडकरी यांच्या हस्ते शाल, श्रीफळ, रोख आणि स्मृतिचिन्ह देऊन सत्कार करण्यात आला. त्यात राजेश भगत सावनेर, प्रदीप कुकडे काटोल, रचुनाथ डांगरकर केसलवाडा, प्रमोद वैद्य पिपळा, विजय झाडे, मनोहर वोरकर रेंगेपार, सतीश लांवट वोरगाव, भरत वरेलिया सुकळीवाड, वासन धानजाळे मुंदरी, अमर डाफ गुमथळा, गंगाधर सानटक्के सेलू, गंजानन सेलोकर चारगाव, रामचंद्र फुडे निगडी, सुरेश गव्हाळे घडसी, प्रवीण ढवाले सिहोरा, नरेंद्र बल्की सावनेर, पराग देशमुख आंओस, नंदकुमार कापगते मुखाट यांचा समावेश होता.

शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करताना नितीन गडकरी. सोबत इतर मान्यवर

***

NAME OF NEWSPAPER	SAKAL
DATE	26.11.2016
LANGUAGE	MARATHI
SUBJECT	

पन्नास हजार एकर क्षेत्रात ऊस लागवडीचे लक्ष्य ठेवा

केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी; अधिक उत्पन्न घेणाऱ्या ऊस उत्पादकांचा सत्कार

सकाळ वृत्तसेवा

नागपूर, ता. २५ : ऊस लागवडीमुळे पूर्व निवर्भातील शेतकऱ्यांच्या आर्थिक प्रगतीला वेग आला आहे. वैदर्भीय शेतकऱ्यांमध्ये विपरीत परिस्थितीवर मात करण्याची क्षमता आहे. त्यांना केवळ प्रामाणिक दिशा दाखविण्याची गरज आहे. पूर्व विदर्भात पन्नास हजार एकर क्षेत्रात ऊस लागवडीचे लक्ष्य निश्चित व्हावे, अशी अपेक्षा ॲग्रोव्हिजनचे मुख्य प्रवर्तक व केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी व्यक्त केले.

ॲग्नोव्हिजनअंतर्गत सुरेश भट सभागृहात आयोजित ऊस लागवड या विषयावरील कार्यशाळेच्या

उद्घाटनाप्रसंगी ते बोलत होते. ऊसतज्ज्ञ सुरेश माने, पूर्तीचे संचालक

नितीन गडकरी विजयराव मुडे, जयकुमार वर्मा,

हेमराज कापगते, अनिल जोशी, अग्रोव्हिजनचे सल्लागार डॉ. सी. डी. मायी, सचिव रवींद्र बोरटकर, आनंदराव राऊत, मानस समूहाचे कृषी विभागाचे उपाध्यक्ष समय बन्सोड उपस्थित होते. ऊस उत्पादनात आघाडी घेणाऱ्या १८ शेतकऱ्यांचा यावेळी सत्कार करण्यात आला.

नितीन गडकरी म्हणाले की, विदर्भातील शेतकरी प्रयोग करून

ठिबक सिंचनाकडे लक्ष केंद्रित करावे

कसतज्ज्ञ सुरेश माने यांनी कस लागवडीची पद्धत, फायदे आणि योग्य नियोजन याबाबत तांत्रिक मार्गदर्शन केले. ऊस उत्पादकांनी ठिबक सिंचनाकडे लक्ष केंद्रित करून अधिक उत्पादनाचे लक्ष्य निश्चित करण्याचे आवाहन त्यांनी केले.

दमला असून आता ऊस शेतीकडे वळला आहे. ऊस लागवडीमुळे शेतकऱ्याला निश्चितच फायदा झाला आहे

अनेक शेतकऱ्यांनी गांभीर्यपूर्वक ऊस शेती केल्यामुळे एकरी उत्पन्नात विक्रमी वाढ करणे शक्य झाले आहे. एकरी शंभर टन ऊस उत्पादन घेणाऱ्या १०० शेतकऱ्यांचा पुढील वर्षी अँग्रोव्हिजनमध्ये सत्कार व्हावा, असा मनोदय त्यांनी व्यक्त केला. 'मानस'च्या माध्यमातून ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांच्या कल्याणासाठी रावविण्यात येणाऱ्या विविध उपक्रमांचे त्यांनी कौतुक केले. 'मानस'चे उपाध्यक्ष समय बन्सोड यांनी प्रास्ताविक केले. चंद्रकांत अलोनी यांनी संचालन केले.

***

NAME OF NEWSPAPER	TARUN BHARAT
DATE	26.11.2019
LANGUAGE	MARATHI
SUBJECT	

अँग्रो व्हिजन एक जनचळवळ!

नितीन गडकरी यांचे मत पुढीलवर्षी २७ ते ३० नोव्हेंबरला आयोजन

नागपूर, २५ नोव्हेंबर

चार दिवसांच्या ॲग्रो व्हिजनमध्ये ३० पेक्षा अधिक विषयांवर कार्यशाळा झाल्यात. त्यात ६० पेक्षा अधिक तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले. जवळपास तीन लाखांवर शेतंकरी या प्रदर्शनाला दरवर्षी भेट देतात. यातून विदर्भातील औद्योगिक क्षेत्रात विकासाचे नवे पर्व उदयास आले आहेत. ॲग्रो व्हिजन खासकरून शेतकऱ्यांसाठी आणि त्यांच्या विकासासाठी आहे. शेतकरी समृद्ध व्हावा, नवीन विज्ञान, तंत्रज्ञान शेतकऱ्यांपर्यंत पोचावे, हाच या आयोजनाचा मुख्य उद्देश आहेत. अँग्रो व्हिजन म्हणजे कृषी क्षेत्रात आम्लाग्र बदल घडवून आणणारी जनचळवळ असल्याचे मत केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी व्यक्त

मध्य भारतातील सर्वात मोठे

उत्कृष्ट स्टॉलसाठीचा पुरस्कार देताना केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी. सोबत चंद्रशेखर बावनकुळे, सुधाकर कोहळे, रवींद्र बोरटकर, डॉ. आशीष पात्रकर व इतर मान्यवर

कृषी प्रदर्शन अँग्रो व्हिजनचा समारोप २५ नोव्हें बर रोजी रेशीमबाग मैदानावर झाला. समारोपीय कार्यक्रमात अध्यक्ष म्हणून ते बोलत होते. यावेळी मंचावर राज्याचे माजी ऊर्जामंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ. सी. डी. मायी आणि आयोजन सचिव रवि बोरटकर, माजी आमदार सुधाकर कोहळे, मल्लिकार्जुन रेड्डी, डॉ. आशीष पात्रकर यांची उपस्थिती

होती. मान्यवरांच्या हस्ते प्रायोजकांचा सत्कार करण्यात आला. सोबतच ॲग्रो व्हिजन २०१९ वर आधारित चित्रफित दाखवण्यात आली.

यावेळी गडकरी म्हणाले, मी केवळ बोलून थांबलो नाही; तर प्रत्यक्ष उपक्रमही राबविले! जलसंवर्धनाच्या कार्याला गती आली आहे. शेतकऱ्यांच्या विकासास्प्रठी प्रशिक्षण देणारी संस्था येत्या काळात सुरू करण्याचा मानस आहे. ॲग्रो व्हिजनचे सदस्यत्व देण्यात येणार आहे. यशस्वी शेतकऱ्यांचे अनुभव सांगण्यासाठी त्यांना बोलावून इतर शेतकऱ्यांना त्याचा लाभ मिळवून देण्याचा प्रयत्न आहे. अभ्यास दौरे आणि प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे वर्षभर आयोजन केले जाईल आणि एक दिवस विदर्भ

***

NAME OF NEWSPAPER	LOKMAT	
DATE	26.11.2019	
LANGUAGE	MARATHI	
SUBJECT		

अग्रांव्हिजनचे मुख्य प्रवर्तक व केंद्रीय असून यातून एक नवीन उद्योजकतेचा भूपृष्ठ वाहतूक महामागे व सूक्ष्म, लघु विकास विदर्भात होते आहे, असे

माजी ऊर्जामंत्री चंद्रशेखर बावनंकुळ, ते बोलत होते. यावेळी व्यासपीठावर अँग्रोव्हिजन २०१९ च्या समारोपप्रसंगं ठाकरं व्यासपीठावर होते. बारटकर, अशोक विजयकर, श्रीधर सी.डो.मायी, आयोजन सचिव रवी माजी आमदार सुधाकर कहिळ, डा रेशीमबाग मैदानावर आयोजित राबविले. त्याचे परिणाम दिसून

गतासुद्धा आली आहे.

प्रदर्शनाला शतकरी व

तसेच शतिक्षेत्रात करियर करु

सहभागी झाल्या होत्या. शेती क्षेत्रातील नवं प्रयोग बंधण्याची संधी

प्रदर्शनात ३५० संस्था

प्रतिसाद मिळाला. चार दिवसात विविध क्षेत्रातील लोकांचा प्रचड

प्रदर्शनातून प्रत्येकाला स्मार्ट शतीचे

सखोल महिती देणाऱ्या मार्गदर्शन अशा अनेक दृष्टिकोनातून इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना योग्य

शतकऱ्यांना एकल्या.

नवे व्हिजनसुद्धा मिळाले आहे. या

येताहेत. जलसंबधनाच्या कायाला

व मध्यम उद्योगमंत्री नितीन गडकरी

यांनी येथे केले.

सकल्प केला परंतु मी कैवळ बोलून थांबलो नाही तर प्रत्यक्ष उपक्रम नितीन गडकरी म्हणाले, मी नगरकानी अग्रोव्हिजन कृषा प्रदर्शनाला भेट दिली. साडेतीन लाखावर शतकरी व

-

प्रदर्शनाची योजना दहा वर्षापूर्व जणकरून कुठल्याही शेतकऱ्यावर आपल्या शेतात तो प्रयोग राबवावा, राबवली. आज ही जनचळवळ बनली नाही, हा उद्देश ठेवून अग्रोव्हिजन कृष आत्महत्या करण्याची वेळ येणार घ्याची, काही शिकावे आणि शतीसंबंधीची राहावे, त्यात त्यांनी एकत्र यावे आत्महत्या हा चितेचा विषय होता नागपूर : विदर्भातील शेतक-यांच्य शतकऱ्यासाठी एखादे व्यासपीठ उभ विविध माहता

> कृषी क्षेत्रात उत्कृष्ट काम करणाऱ्या शेतकऱ्यांना यावेळी उत्कृष्ट कार्यं करणाऱ्या शेतकऱ्यांना ॲग्नोव्हिजन शेतकरी पुरस्कार प्रदान

पुरस्कराचे स्वरूप होते मना व अमोल सोळंकी यांना विभागून तृतीय क्रमांक प्रदान महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना पुरस्कृत करण्यात आले. यामध्ये महेंद्र चव्हाण (जलसंधारण), सुहास पाटील (जलसंधारण), जयश्री गुंबळ करण्यात आला. स्मृतिचिन्ह, प्रशस्तीपत्र व रोख रक्कम असे वैरागडे याना प्रथम क्रमाक, जयराम दानव याना द्वितीय तर शिरसा (कृषिपूरक व्यवसाय) यांचा समावेश होता. कृषिथान निबंध स्पर्धेत अग्रोव्हिजन पुरस्कार देऊन गौरविण्यात आले. यात रुपाली पाटील (दुग्धव्यवसाय), रवींद्र मेटकर (कृषिपूरक व्यवसाय), ज्योती शंकर

> यावेळी केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी सांगितले की, ॲग्रोव्हिजनच्या माध्यमातून नागपुरात रोतकऱ्यासाठी कायमस्वरूपी प्रशिक्षण संस्था

त्यात आजवरच्या प्रदर्शनाची माहिती होती. तसेच पुढच्या वर्षी २७ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर रजूभाई श्राफ यानी सपूर्ण सहकार्य करण्याचे आरवासन दिल्याचेही गडकरी यांनी सागितले प्रशिक्षण संस्था उभारण्यात येणार आहे. यासाठी सीसीएफआय व यूपीएल ग्रुपचे अध्यक्ष प्रशिक्षण संस्था उभारण्याचा मानस आहे. नागपुरात अत्याधुनिक सोयीसुविधांनी सज्ज अशी ही शेतकऱ्यांना नवनवीन विषयांचे मार्गदर्शन केले जाते. परंतु श्रोतकऱ्यांसाठा कायमस्वरूपां यावेळी अँग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनावर आधारित एक चित्रफित दाखविण्यात आली पुढच्या वर्षीच्या ॲग्रोव्हिजनची तारीखही जाहीर

नितीन गडकरी यांनी केली. २०२० या दरम्यान १२ वे ॲग्रोव्हिजन आयोजित केले जाईल, अशी घोषणाही केंद्रीय मंत्री चार दिवसीय राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शनात ३० पेक्षा जास्त विषयांवर कार्यशाळा

व्यवसाय विकास या विषयावरील तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले. पंचवीस झाल्या. त्यात ६० पेक्षा जास्त यशस्वी शतकऱ्याच्या यशांगाथा विदर्भातील डेअरी आणि दुग्ध अँग्रोव्हिजनमधून मिळालेले मार्गदर्शन आवाहन त्यांनी प्रास्ताविकातून केले डॉ.सी.डी.मायी यांनी प्रतिसाद मिळाला. प्रास्ताविक पदापण करु इंच्छणाऱ्याचा चागला दुग्धव्यवसायात असणाऱ्या आणि आभारप्रदर्शन रमेश मानकर यान प्रत्यक्षात अमलात आणाव, अस

पंजय लघुरया

नितान गडकरी : चार दिवसात साडेतीन लाखावर रोतकऱ्यांनी दिव

अयो व्हिजन ला प्राप्त झाले लोकचळवळाच स्वरूप

काम कठीण, परंतु अशक्य नसल्याचे केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरींचे प्रतिपादन 🕶 🗷 🗲 🗷

पुण्य नगरी / प्रतिनिधी

नागपूरः अग्रीव्हिजन कृषी प्रदर्शन वर्षातून एकदाच न घेता नियमित मार्गदर्शन करणारी एक संस्था निर्माण करण्याचा माझा मानस आहे. अग्रीव्हिजन हे केवळ प्रदर्शन नसून, ही आता लोकचळवळ झाली असल्याचे प्रतिपादन केंद्रीय भूपृष्ठ वाहतूक, महामार्ग व सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगमंत्री निर्तीन गडकरी यांनी केले. चार दिवस चाललेल्या अग्रीव्हिजन कृषी प्रदर्शनाच्या समारोपीय कार्यक्रमात ते बोलत होते.

गडकरी म्हणाले, चार दिवसांत तीन लाख शेतक-यांनी या कृषी प्रदर्शनाला भेट दिली. ३० पेक्षा जास्त कार्यशाळांच्या माध्यमातून शेतक-यांना दुग्धोत्पादन, कुक्कुट्पालन, शेतीपूरक व्यवसाय, आधुनिक शेती, अशा विविध विषयांवर तज्जांद्वारे मार्गदर्शन करण्यात आले. केंद्रीय कुषिमंत्री नरेंद्रसिंह तोमर काही अपरिहार्य कारणाने या कृषी प्रदर्शनाला उपस्थित राहू शकले नाही. मात्र, त्यांनी शेतक-यांना सर्वोतोपरी

सहकाय करण्याचा सदश पाठावला असल्याचे गडकरी म्हणाले. गडकरी पुढे म्हणाले, मी केवळ बोलून थांबलो नाही तर प्रत्यक्ष उपक्रम राख्विले. जलसंवर्धनाच्या कार्याला गती आली आहे. जलसंवर्धनाच्या खुलडाणा पॅटर्नचा उल्लेख करीत तो राज्यातच नव्हे तर देशात सर्वत्र राखवून कृषिक्रांती आणण्याचा आपला मानस आहे.

UNNYA NAGAR

DT. 26/11/2019

(MARATHI)

कृषी क्षेत्रात उत्कृष्ट काम चव करणाऱ्या शेतकऱ्यांना यावेळी कृषि केंद्रीयमंत्री नितीन गडकरी यांच्या गुंब हस्ते ॲग्रोव्हिजन पुरस्कार देऊन आ गौरविण्यात आले. पुरस्कार प्राप्त करणाऱ्यांमध्ये दुग्ध व्यवसायातील विह भरीव कामगिरीकरिता रूपाली पाटील यांना, कृषिपूरक व्यवसायाकरिता रवींद्र मेटकर यांना, जलसंधारणातील मन्न विशेष योगदानकरिता ज्योती शंकर विशेष

चन्हाण आणि सुहास पाटील यांना, कृषिपूरक व्यवसायाकरिता जयश्री गुंबळे यांना सन्मानित करण्यात आले. कृषिमंथन विषयांवरील निबंध स्पर्धेकरिता महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना गौरविण्यात आले. यात महेंद्र वैरागडे यांना प्रथम क्रमांक, जयराम दानव यांना हितीय, शिरसा मन्ना व अमोल सोळंकी यांना मन्ना व अमोल सोळंकी यांना विद्यार्थान तृतीय क्रमांक देण्यात

समारोपीय कार्यक्रमाला मंचावर माजी ऊर्जामंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ. सी. डी. मायी आणि आयोजन सचिव रवी बोरटकर यांची प्रमुख उपस्थिती होती. प्रास्ताविक संबोधनातून डॉ. मायी यांनी धोरणात्मक निर्णयाला पाठिंबा देणार असल्याचा विश्वास व्यक्त केला. सदस्य नोंदणी, आवश्यक

महिती पोहोचिन), अभ्यासदीरे आणि प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे वर्षभर आणि प्रकारित केले जाईल आणि एक दिवस विदर्भ शेतकरी आलहत्यामुक्त होईल, हा विश्वास त्यांनी यावेळी व्यक्त केला. अग्रीव्हिजनमधून मिळालेले मार्गदर्शन प्रत्यक्षात अमलात आणावे, असे आवाहन त्यांनी प्रास्तविकातून केले. आभार रमेश मानकर यांनी मानले.

विज्ञास जोशा मेदानावर २२ वे २५ के मेव्हेंबरपथंत आधीरणंत करणात आक्री शिल्पा मेदानावर १२ वे २५ के मेव्हेंबरपथंत आधीर के अपराया अपराया वे विज्ञास के विज्ञास मेदानावर १५ के विज्ञास मार दिवस सुरकीत पर पटलेक्या या कृषी मार्का पर पटलेक्या या क्षित विज्ञास पर्वानीक्या या मार्का कोरह को प्रतिक अपराया विज्ञास पर्वाच्या मार्क्ष को विज्ञास विज्ञास विज्ञास के विज्ञास विज्ञास

नंत्राहरू स्वात हो। वास्टरकर आधि वर्षेत्र भीवाद राजाता

• समारोपीय कार्यक्रमात केंग्रीयमंत्री नितीन गढकरी थानी २०२० मध्ये १७ व ३० नोव्हेंबरपर्वत कृषी प्रदर्शनाचे आयोजन होणार असल्याची घोषणा केनी. थावेळी जागेच्या कमदारतेमुळे अनेकांना स्टॉल लावता आले नाही. ही बाब लखात छेवा, पुढील वर्षी संपूर्ण रेशीमबाग मेदानावर फक्त प्रदर्शन लावण्यात येड्ल आणि वाहनाच्या पाकिमची केंदानावर फक्त प्रदर्शन लावण्यात येड्ल आप एकमी नहणाले.

र ०५०० व्या कुथी प्रदर्शनाच्या तारस्केची धोषणा

चारदिवसीय कृषी प्रदर्शनाचा समारोप

***

NAME OF NEWSPAPER	PUNNYA NAGARI
DATE	26.11.2019
LÄNGUAGE	MARATHI
SUBJECT	

'ॲग्रो व्हिजन'मधून शेतकऱ्यांना मिळाले स्मार्टशेतीचे व्हिजन

चार दिवसीय प्रदर्शनात 30 पेक्षा जास्त कार्यशाळेत ६० पेक्षा जास्त तज्ज्ञांचे मार्गदर्शन

नागपूर: चार-दिवस चाललेल्या अकराव्या अँग्रो व्हिजन कृषी प्रदर्शनाचा समारोप सोमवारी (२५ नोव्हेंबर) करण्यात आला. या प्रदर्शनाला शेतकरी व विविध क्षेत्रांतील लोकांचा प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. चार दिवसांत लाखो शेतकऱ्यांनी अँग्रोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाला भेट दिली. लाखो शेतकऱ्यांचा सहभाग, ३५० संस्थांचा सहभाग असणाऱ्याऱ्या कृषी प्रदर्शनात विविध कृषितज्ज्ञांचे मार्गदर्शन, शेती क्षेत्रातील नवनवीन प्रयोग बघण्याची संधी तसेच शेतीक्षेत्रात करिअर करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थांना योग्य मार्गदर्शन, अशा अनेक दृष्टिकोनातून सखोल माहिती देणाऱ्या या प्रदर्शनातून प्रत्येकाला स्मार्ट शेतीचे नवे व्हिजन मिळाले आहे.

या चारदिवसीय राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शनात ३० पेक्षा जास्त विषयांवर कार्यशाळा झाल्या. त्यात ६० पेक्षा जास्त तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले. २५ यशस्वी शेतकऱ्यांच्या यशोगाथा शेतकऱ्यांनी ऐकल्या. विदर्भातील डेअरी आणि दुग्ध व्यवसाय विकास, या विषयावरील एकदिवसीय परिषदेला दुग्ध व्यवसायात असणाऱ्या आणि पदार्पण करू इच्छिणाऱ्यांचा चांगला प्रतिसाद मिळाला. केंद्रीय मंत्री गिरीराज सिंह यांनीही यावेळी मार्गदर्शन केले. एमएसएमईच्या सहयोगाने आयोजित दुसरी कार्यशाळा एमएसएमईला 'विदर्भात कृषी व अन्तप्रक्रिया क्षेत्रातील संधी' यावर मार्गदर्शन मिळाले. आंतरराष्ट्रीय व्यासपीठाशी संबंधित व्यवसाय, दुग्धशाळा, रंगीत सूती, पशुधन, मधमाशी पालन आणि इतर अनेक विषयांवर उत्पादन, विपणन आणि विक्रीवरील कार्यशाळा आयोजित केल्या गेल्या. विविध क्षेत्रांतील तज्ज्ञांनी सविस्तर छायाचित्रे आणि विविध विषयांवर अद्ययावत माहिंती दिली. प्रदर्शनस्थळी असलेल्या ३५० पेक्षा जास्त स्टॉल्समध्ये शेती आणि शेतीविषयी बरीच माहितीदेखील दर्शविली गेली, समारोपीय कार्यक्रमाच्या पूर्वी केंद्रीयमंत्री नितीन गडकरी आणि इतर मान्यवरांनी सर्व स्टॉल्सला भेटी दिल्या. गडकरींनी शेतकरी आणि स्टॉलधारकांशी हितगुज केले.

शेतीच्या धुऱ्यावर बांबू लावा

जैव इंधनाला चालना देण्यासाठी बांबूचे तेल आणि इतर मूल्यवधित उत्पादने तयार करण्याच्या दृष्टीने संशोधन सुरू आहे. म्हणून शेतीच्या धुऱ्यावर बांबू लावून सुरुवात तर करा, असे आवाहन केंद्रीयमंत्री नितीन गडकरी यांनी केले. 'बांबू' विषयावर आयोजित कार्यशाळेत ते बोलत होते. बांब आता गवत प्रवर्गात येत असल्यामुळे तो कापण्यासाठी वनविभागाच्या परवानगीची गरज नाही. याविषयी अधिक मार्गदर्शन घेता येईल, असेही गडकरी म्हणाले. बांब्रुपासून जैवइंधन तयार करण्याची जबाबदारी राष्ट्रीय पर्यावरण अभियात्रिकी संशोधन संस्था अर्थात नीरीला सोपविली असल्याचे त्यांनी सांगितले. उदबत्त्यांच्या काड्या असोत किंवा वृत्तपत्रांचा कागद, सध्या या सगळ्या वस्तू आपल्याला विदेशातून आयात कराव्या लागत आहेत. ही आयात थांबविण्यासाठी आयात कर वाढविला अंसल्याचे नितीन

गडकरी यांनी स्पष्ट केले. मात्र, केवळ आयात नियंत्रित करून चालणार नाही तर त्याला बांबू उद्योगावर आधारित सक्षम, असा स्वदेशी पर्याय दिला जाण्याची गरज आहे. हा पर्याय बांब् लागवडीतून मिळेल आणि शेतकऱ्यांना नियमित उत्पन्नही वाढविता येईल. 'क्षिवानिकीअंतर्गत बांब लागवड: एक वैज्ञानिक दृष्टिकोन' या कार्यशाळेत बोलताना तज्ज्ञांनी १९ लाख हेक्टर क्षेत्र कृषिवानिकीअंतर्गत लागवडीखाली असल्याचे सांगितले. बांबूचे प्रकार, रोपांचे संवर्धन, लागवडीच्या पद्धती, बियाण्यांची उपलब्धता आणि त्यावरील प्रक्रिया, लागवडीचा हंगाम, सिंचनाच्या पद्धती, जिमनीचा आवश्यक पोत, बांब् इथेनॉल, बांबू इंधन, बांबूचे फर्निचर, अशा विविध विषयांवर अभ्यासपूर्ण मार्गदर्शन केले. यावेळी रामबाब, राहुल पाटील, डॉ. विजय इलोरकर यांनी मार्गदर्शन केले.

LOKSHAHI VARTA

MARATHI

DT. 26 | 4 | 2019

रेशीमबाग येथे आयोजित करण्यात आलेल्या भव्य राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शन ॲग्रो व्हिजनच्या समारोपप्रसंगी बोलताना केंद्रीयमंत्री नितीन गडकरी व उपस्थित मान्यवर

बिललीच नाहा तर करून दाखवल गडक

≯राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शन ॲग्रो व्हिजनचा समारोप ▶बारावे ॲग्रोव्हिजन २७ ते ३० नोव्हेंबर २०२० दरम्यान ▶पंचवीस हजारांवर शेतकरी आणि नागरिकांची उपस्थिती

लोकशाही वार्ता/नागपूर

कार्याला गती आली आहे, असे केंद्रीय विकासासाठी केलेल्या कामांची माहिती मंत्री नितीन गडकरी विदर्भाच्या प्रत्यक्ष उपक्रम राष्ट्रीवल, जलसंवधनाच्या दताना म्हणाल. मी केवळ बोलून थांबलो नाही तर

समारोप २५ नोव्हेंबर रोजी रेशिमबार मुख्य प्रवर्तक नितीन गडकरी यांच मध्यम उद्योग मंत्री आणि अग्रीव्हिजनचे अध्यक्ष म्हणून केंद्रीय लघु, सुक्ष्म आणि मैदानावर झाला. समारोपाच्या कार्यक्रमाच राष्ट्रीय कृषी प्रदर्शन अंग्रो व्हिजनचा

प्रायोजकांचा सत्कार करण्यात आला. बावनकुळे, डॉ. सी.डी. मायी आणि उपस्थिती होती. प्रमुख उपस्थिती होती. मान्यवरांच्या हस्ते पाठिंबा देणार असल्याचा विश्वास त्यान देण्यात आल्या. धोरणात्मक निर्णयाला यांच्याकडून ॲग्रोव्हिजनला शुभेच्छा आधारित चित्रफोत दाखोवण्यात आला आयोजन सचिव रवी बोरटकर याचा व्यक्त केला. अभ्यास दौरे आणि प्रशिक्षण केंद्रीय क्षीमंत्री नरेंद्रसिंग तोमर सोबतच अग्राव्हिजन २०१९ वर मंचावर माजी कर्जामंत्री चंद्रशेखर

कार्यक्रमांचे वर्षभर आयोजन केले जाईल होईल, हा विश्वास त्यांनी यावेळी व्यक्त आणि एक दिवस विदर्भ आत्महत्यामुक्त

क्षेत्रातील लोकांचा प्रचंड प्रतिसाद कृषी प्रदर्शनात नामांकित तज्ज्ञांचे मार्गदर्शन, शेती क्षेत्रातील नवे प्रयोग बघण्याची संधी तसेच शेतीक्षेत्रात करियर ३५० संस्थांचा सहभाग असणाऱ्या य मळाला. तिक यांनी ॲग्नोव्हिजन कृषी प्रदर्शनाल रंट दिली लाखो शतक यांचा आणि या प्रदर्शनाला शेतकरी व विविध चार दिवसात लाख

प्रक्रिया क्षेत्रातील संधी यावर मार्गदर्शन एमएसएमईला विदर्भात कृषी व अन मार्गदर्शन केले. एमएसएमईच्या सहयोगाने

दुसरी

सखोल महिती देणाऱ्या या प्रदर्शनातून मार्गदर्शन, अशा अनेक दृष्टिकोनातून करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना योग्य शेतक-यांच्या यशोगाथा शेतक-यांनी तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले. पंचवीस यशस्वी कार्यशाळा झाल्या. त्यात ६० पेक्षा जास्त कृषी प्रदर्शनात ३० पेक्षा जास्त विषयांवर प्रत्येकाला स्मार्ट शेतीचे नवे व्हिजन एकदिवसीय परिषदेला दुग्धव्यवसायात व्यवसाय विकास या विषयावरील मिळाले आहे. या चार दिवसीय राष्ट्रीय इंच्छणाऱ्यांचा चांगला प्रतिसाद मिळाला असणाऱ्या आणि पदार्पण करू कदीय मंत्री गिरीराज सिंह यानीही यावळ रेकल्या. विदर्भातील डेअरी आणि दुग्ध

अँग्रोव्हीजन पुरस्काराचे मानकरी

संधारण), जयश्री गुंबळे (कृषीपुरक व्यवसाय) यांचा समावेश होता. कृ प्रथम क्रमांक, जयराम दानव यांना द्वितीय, शिरसा मन्ना व अमोल : स्पर्धेतील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना पुरस्कृत क्रण्यात आले. त्यात महेद्र गौरविण्यात आले. त्यात सी. रुपाली पाटील (दुग्ध व्यवसाय), र विभागून तृतीय क्रमांक देण्यात आला. (कृषिपुरक व्यवसाय), ज्योती शंकर चव्हाण (जल संधारण), सुहास प कृषी क्षेत्रात उत्कृष्ट काम करणाऱ्या शेतकऱ्यांना यावेळी ॲग्रोव्हिजन पु

कार्यशाळेचा लाभ घेतला. आंतरराष्ट्रीय व्यासपीठाशी संबंधित व्यवसाय सविस्तर छायाचित्रे आणि विक्रीवरील कार्यशाळा आयोजित केल्य विषयांवर उत्पादन, विषणन आणि मधमाशी पालन आणि इतर अनेक दुग्धशाळा, रंगीत कापूस, पशुधन मिळाले. शेतकऱ्यांनी शेतांशी संबंधित विविध क्षेत्रातील तज्ज्ञांनी

> प्रदर्शनस्थळी असलेल्या ३ विषयींवर अद्ययावत म केले. ॲग्रोव्हिजनमध् माहिती देखील दर्शविली गे स्टॉल्समध्ये शेती आणि शे प्रास्ताविक डॉ. सी.ड

मार्गदर्शन प्रत्यक्षात अम

असे आवाहन त्यांनी प्रास्त आभार प्रदर्शन रमेश मानव

***

NAME OF NEWSPAPER MARATHI DATE 0 9 LAI

असलेले सीताफळ लोकांचे न बसणारे आणि तीन-चार बिया बळीराजा नर्सरीचे. या स्टॉलवर मुठीत युवकांचे म्हणणे होते. या प्रदर्शनात सर्वाधिक गर्दी खेचणारे स्टॉल होते, ते

SU

खास प्रतिनिधी, नागपूर

करताना दिसत होता. याः आकषक दुवाकाचा चौकश ठरली. प्रदर्शनात येणारा प्रत्येक जण कृषी प्रदर्शनाच्या आकर्षणाचे केंद्र असून तो नागपुरातील अँग्रो व्हिजन घातलेला विळखा यावरील उत्तम चालणारी दुचाकी विकसित केली एका खासगी कंपनीने बायो डिझेलवर उपाय ठरू राकणारा पयाय म्हणून कमरता आणि प्रदूषणाने राहरांना भविष्यात खनिज इंधनाची भासणारी

कारण, त्याचा आकार मोठा असलातरी ते पिकलेले नव्हते. येथे वेधून घेत होते. मात्र, या स्टॉलवर गल्यावर फेळ खायला मिळत नव्हत

ते खरेदीसाठी मोठी खुंबड दिसून येत होती. जे रोपटे विकण्यात येत होते त्या किमत ६० ते १०० रुपये होती आणि रोपटे विकण्यात येत होते. त्याची

पालेमाज्यांचे पीक घेणे शतय आहे यात धानाचे, गव्हाचे पीक, तसेच भरून त्यात रोपटे लावण्यात येते व्हर्टिकल रोतीची पद्धत समोर होंस भागवण्याची संधी चालून आली तयार करून प्रत्येक बावसमध्ये मात आणली. लोखंडी रॅकमध्ये बॉक्स सहनिवासात राहणाऱ्यांना शेतीची आहे. एका खासग कंपनीन

देण्याचा कालावधी ३०५ दिवस असतो

एका वेतातील सरासरी दूध २००० ते २५०० लिटर असते आणि उपलब्ध असून दीड वर्षांत वयात येते. पहिले वेत ३ वर्षे २ महिन्य

चालणारी दुचाकी.

बाजारात

यत आहे, असे या स्टोलवरील एका येण्यापूर्वीच या दुचाकीची क्रेझ दिसून होत्या. पण, युवकाच्या आकर्षणाचे रोळींच्या विविध प्रजाती प्रदरानात

केंद्र ठरली ती बायो डिझेलवर

अवजार,

गायों, म्हरों

आणि

आली. बियाणे, रोतासाठी लागणारी

रोवटच्या दिवरोही मोठी गर्दी दिसून

आज सोमवारी समारोप झाला. या आयोजित करण्यात आले होते. त्याचा

रेशीमबाग पटांगणावर हे प्रदेशीन

फळ यतील. दुसऱ्या वर्षो ३० ते ५० झाडात होईल. पहिल्या वर्षा १० ते २० रोपट्याचे तीन वर्षांत फळ देणाऱ्या फळ आणि पाचव्या वर्षी ८० ते १२०

या प्रदर्शनाचे वैशिष्ट्य

म्हणज

मधुमह, सुधारणा होऊ शकते, असे ते रक्तदाव सांगितले. या फळामुळ हृदयावकार, फळ, असे स्टॉल संचालकाने नियंत्रण, पाचन क्रिया दमा, सौंदर्य समस्या, अवजार,

उत्पादन देखील खरेदी क नवीन पद्धतीची माहित रोतक-यांना नवीन तंत्रर बियाण्यांचे स्टॉल रोकडो कंपन्यांनी तयार होतीच, परंतु त्यांना विवि खाद्यपदाथ

लेटर बूध बेगारी गाय होती. होलस्टेन फ्रिजीयन (इंक्लड) येथी महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठाच्या स्टॉलवर २००० ते र ३०५ दिवसांत २५०० लिटर दूध देणारी गाय

प्रजाती आहे. संकरित एच.एफ.जनावर म्हणजे एच.एफ. व स्थ

गाईच्या संकरीकरणापासून तयारी केले आहे. ही गाय संपूर्ण देश

शहरात जागेची कमरता आणि

व्हरिकल रोती

बादा।।ऽडालवराट अँग्रो व्हिजन कृषी प्रदर्शनातील संशोधन बघून शतकरी थक्क

